

Alla Helgons Dag

1 Årg. Ep. Upp. 7:9-17
I.N.J

Tre små ord - som alla börjar på H – kan det bli en predikan av det? Jag tror det! Tre små ord har jag hittat i vår epistel som skulle få sammanfatta tankarna i predikan idag. Och de tre orden är:

ÄMNE: HELGONEN, HIMLAMÅLET OCH HIMLAVÄGEN

1. Helgonen

Vem är de, egentligen, helgonen vars minnesdag vi firar idag? Att ordet helgon hör ihop med ordet helig, det hörs. Och då ligger det ju när tillhands att vi tänker att helgonen är perfekta människor, något slags superkristna - en utvald elit. Men stämmer det? Visserligen heter det om dem i vår epistel, att *"De stod inför tronen och Lammets klädda i vita kläder med palmkvistar i sina händer"*. Men när Johannes ställer frågan: *"Dessa som är klädda i vita kläder, vilka är de och varifrån kommer de?"* – då blir svaret något överraskande: *"Det är de som kommer ur det stora lidandet. De har tvättat sina kläder rena och gjort dem vita i Lammets blod"*.

Det betyder alltså att de vara människor som du och jag. De hade sina synder att dras med, sin gamla människa att kämpa mot och sina fel och brister att bekänna. Den vita klädnad de bar – det var inte deras egen rättfärdighet eller en symbol för en helighet de själv åstadkommit. Hur mycket gott de än hade gjort, vad än de avstått för Jesu skull eller vunnit för hans rike – inget av detta kunde göra deras klädnad vit. Nej, istället står det om dem att de *"tvättat sina kläder rena och gjort dem vita i Lammets blod"*.

Och det betyder att *de levde i förlåtelsen!* De insåg att de inte kunde frälsa sig själv, att allt berodde på nåd, att de behövde Jesus och kom till tro på det han gjort för oss människor genom sin död och uppståndelse. *"I Lammets blod"* – d.v.s genom att leva i förlåtelsen styrktes deras tro. Så ökades deras hopp och så upplivades deras kärlek. Med andra ord: Den vita dräkten är Kristi rättfärdighet. Ett helgon är alltså en människa som kommit till tro på Jesus, blivit rättfärdiggjord genom tron på Jesus och lever i tro på Jesu förlåtelse.

Tänker vi så, då förstår vi ju att det är alldeles rätt det som vi brukar säga om helgonen, att *"lika lite som alla döda är helgon, lika litet är alla helgon döda"*. Somliga av dem är visserligen inte ibland oss längre. De är redan framme vid målet! Många av dem som är med i skaran av heliga är okända för oss. Men några

av dem känner vi vid namn – som aposteln Johannes i vår text. Andra lever här på jorden – mitt ibland oss.

Det är viktigt! Helgonen är oss inte fjärran. De är nära. Säkert har vi någon gång mött ett helgon! Åtminstone har jag det. Utan att nämna något namn har jag i mitt liv mött just sådana vägvisare *till Jesus*. De var helt vanliga människor – men genom sin gudsförtröstan, den godhet de spred omkring sig och inte minst genom sina förböner hjälpte de mig att hitta trons väg! Och deras sätt att tala och tänka var präglad av det himmelska perspektivet. De stod förvisso med båda fötterna på jorden. Men de hade sitt hjärta i himmelen. Och då är vi framme vid det andra ordet som börjar på bokstaven ”H”, nämligen:

2. Himlamålet

Att fira Allhelgona utan att tala om himmelen, det är omöjligt. I vår episteltext får den gamle aposteln Johannes se in i himmelen. Det är så lätt att glömma att det är så – att det finns en himmelsk verklighet och att det egentligen bara är en flortunn hinna mellan den och oss. Vi har väl lärt oss att tänka på himmel och jord som varandras motpoler. Och så är det ju så länge denna tidsålder består. Men när evighetens stora drag bryter in, då skall himmel och jord inte längre vara varandras motsatser – utan vara förenade. Vi vet ju från orden i Petrus andra brev, att den dag kommer när Gud skall *”skapa nya himlar och en ny jord där rättfärdighet bor”* (2 Pet. 3:13). Att fånga den verkligheten i ord, det är svårt. Därför hänvisar Bibeln oss till bilderna. Men det är en *verklighet* de betecknar.

Ser vi nu noga efter i vår epistel, så märker vi att den himmelska tillvaron på så många sätt är skild ifrån den jordiska och så mycket härligare och fullkomligare än livet här nere. Här kan vi inte se Gud, men där skall vi *”stå inför Guds tron”* och se honom ansikte mot ansikte! Här nere är vår gudstjänst – både söndagens och den i vardagen - endast en skugga av det som skall komma, men i himmelen där skall vi *”tjäna honom dag och natt i hans tempel”*. Här nere är ofta lovsången både matt och svag, där skall vi få stämma in i den nya sången, utan att vi blir trötta och glädjen förlorar i styrka och djup. Här nere är vi omgivna av så mycket ont. Men i himmelen kan inget skada oss eftersom Gud skall *”slå upp sitt tält över”* oss. Här nere får vi lida och fara illa, men i himmeln skall ingen *”längre hungra och inte längre törsta, varken solen eller någon annan hetta skall träffa dem”*, skriver Johannes. *”Ty”*, försäkrar han, *”Lammet som står mitt för tronen skall vara deras herde och leda dem fram till livets vattenkällor, och Gud skall torka alla tårar från deras ögon.”*

Så finns det ett mål för jordelivet – säger Johannes till oss idag! Döden har inte sista ordet! Graven är inte slutet! Himmels glädje väntar! Men för vem? Jo, för dig och mig – om vi ger akt på det tredje lilla ordet som börjar på ”H” - nämligen:

3. Himlavägen

Vägvisare – så har vi med rätta kallat helgonen. Men det finns ju *två slags vägvisare*. Om vi tänker på alla de vägskyltar som står längst våra vägar med olika ortnamn och som anger i vilken riktning de ligger och hur långt det är dit, det är ju vad vi skulle kunna kalla för *stumma vägvisare*. De står liksom där de står. De visar andra vart vägen går. Men – och det är viktigt – de vandrar inte själva vägen. När vi är ute i trafiken i höstmörkret och ljuskäglan från våra billyktor träffar vägskyltarna, då förstår vi visserligen om vi är på rätt väg eller ej – men allt det vi skulle vilja fråga om vägen som ligger framför - det kan inte en stum vägvisare säga oss något om. Trots att de är till stor hjälp, är ändå *en levande vägvisare* mycket bättre.

Sådana vägvisare är helgonen. Deras liv, deras exempel, deras tro, deras ord, deras vittnesbörd, ja, t.o.m. deras död visar vägen – vägen framåt mot det himmelska målet. De sporrar oss att fortsätta vår vandring, uppmuntrar oss när vi vill bli försagda och de visar oss var kraften finns för vår vandring – nämligen i livsgemenskapen med Jesus. Ingen kan nå himmelen utan att tro på honom. Det har han ju själv sagt: *”Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig”* (Joh. 14:6).

Så är detta det allra viktigaste i predikan idag. Vad har du för nytta av helgonens exempel eller insikten om att himlamålet finns, om du inte själv vill vandra vägen? När du därför hör om Lammet och tronen i himmelen – och om den stora skaran *”som ingen kunde räkna, av alla folk och stammar och länder och språk”*. Längtar du inte då att få vara en i den skaran? Skulle du inte vilja vara klädd i Kristi rättfärdighet som de? Skulle du inte vilja se vad de ser, känna vad de får känna och sjunga med i den sång som de sjunger?

Nog ville du väl det! Men då måste du som de vandra vägen som leder dit – himlavägen – den som heter tro på Jesus! Om den vägen är lätt eller svår, om den löper rak eller är krokig, om den går fram i mörker eller är omstrålad av ljus, om den bär ner i de djupa dalarna eller upp på de solbestrålade höjderna, om du får vandra den ensam i släkten och familjen, eller du har många i det sällskap, vad betyder väl det – *bara den leder till målet!* Och det gör den. Därför kan vi sjunga som vi gör: *”O hur saligt att få vandra, hemåt vid vår Faders hand”*. Amen.

Psalmer: 3, 169, 303, 1 v 1-4

Söndagen efter Alla Helgons Dag

Hes. 37:12-14, Upp. 22:1-15, Luk. 12:4-7

I.N.J

*”Ge nu varandra tröst med dessa ord”
(1 Thess 4:18)*

Så skriver aposteln Paulus till de kristna i Thessaloniki. Det var nämligen så, att hans trossyskon var bekymrade. De undrade så hur det hade gått med deras nära och kära som var döda. Var fanns de nu? De visste inte riktigt vad de skulle tro. De var ledsna och rädda. Men Paulus visste var trösten fanns: I Guds eget ord!

Vi som ikväll har samlats här i kyrkan för att minnas dem som inte längre finns ibland oss – vi kan väl känna det just som Paulus vänner i Thessaloniki. Vi är ledsna när vi tänker på de bortgångna. Vi saknar dem så att de gör ont! Kanske är vi också rädda när vi tänker på döden – och så undrar vi: finns det något mer – eller är döden och graven slutet?

När vi tänker så, då behöver också vi tröst – den tröst som är som den mjuka – men likväl fasta handen – som torkar tårarna från våra kinder – den tröst som inte stannar vid medömkan – utan som ger oss uppmuntran och förmedlar hopp – rösten som säger: ”Det är inte kört!”.

I de tre bibliska läsningarna som vi lyssnat till idag, skall jag hämta fram tre ord, som vart och ett ger oss den tröst vi behöver när sorgen tär och döden skrämmer.

Ett sådant ord finns i vår gammaltestamentliga text och det säger: ***Det finns en uppståndelse.***

Det är ju så vi bekänner varje söndag när vi firar gudstjänst här i kyrkan: ”*Jag tror på de dödas uppståndelse*” – eller ännu mer ordagrant: ”*Jag tror på kroppens uppståndelse*”. Det är nog lätt att bara lyssna till de första orden i överlåtelsen när man deltar i en begravning: ”*Av jord har du kommit. Jord skall du åter bli*”. De talar ju om att vi människor är förgängliga – d.v.s. vi lever inte här på jorden för alltid. En gång tillhör vi också dem som levat för länge sedan. Det är något bräckligt och sårbart för oss alla. Jag tänker på några ord ur psaltarens 103:e psalm: ”*Människans dagar är som gräset: hon spirar som blomman på marken, så sveper vinden fram, och den är borta, platsen där den stod är tom*” (Ps 103:15-16).

Vore det nu det enda som fanns att säga om oss människor – att vi är förgängliga – då vore ju varje begravningsgudstjänst djupt tragisk och allt tröstlöst. Men nu

finns det ju en fortsättning på de ord som läses när de tre skovlarna mull läggs på kistan. Du kommer väl ihåg dem? *"Jesus Kristus vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen"*.

Ser vi noga efter i den gammaltestamentliga texten ur profeten Hesekiels bok, så är det just detta den vill förmedla till oss. Graven är inte slutet. Det finns en uppståndelse. Låt vara att orden i sitt ursprungliga sammanhang gällde Israel och deras framtid som folk och nation. Men som alltid har Guds Ord flera lager. Orden: *"När jag öppnar era gravar och hämtar upp er ur dem, mitt folk, då skall ni inse att jag är Herren"* – handlar om uppståndelsen från de döda. Och det är egentligen något väldigt underbart och stort. När Gud skapade människan, skapade han henne *"övermåttan underbart"*. Vår yttre gestalt är tänkt av honom. Kroppen är ju ett underverk – egentligen. Därför heter det om Gud: *"Du älskar allt som finns till och avskyr ingenting av det du skapat, ty du skulle aldrig ha gett gestalt åt något du hatade"* (Vish. 11:24).

När vi därför idag tänker på dem vi älskat och hållit av – då ser vi ju deras gestalt framför oss – eller hur? Vi ser de kära anletsdragen. Vi kan höra rösten. Och det vi älskade – det var ju inte bara en själ – utan också den kroppsliga gestalten. Och då får vi veta och ta till oss, att om än kroppen är förgänglig och måste skiljas från själen i döden – så säger Guds ord, att de skall återförenas igen, som två goda vänner som varit skilda från varandra. Men uppståndelsekroppen skall vara så mycket härliga och så mycket underbarare.

Visst kan det vara svårt att förstå uppståndelsens hur. Låt mig då ge dig två bilder, som jag kan hjälpa oss att förstå. Visst har du någon gång hållit ett litet frö i din hand när du har planterat i den trädgård eller i balkonglådan. Det ser på ett sätt inte mycket ut. Litet är det! Och ändå, ur detta oansenliga frö, växer en helt underbar blomma upp! Eller tänk på fjärilslarven. Hur olik är inte den färdigutvecklade fjärilen i både skönhet och gestalt! Svårt att fatta att där finns ett samband. Men *"så är det också med de dödas uppståndelse"*, som Paulus skriver: *"Det som blir sått förgängligt uppstår oförgängligt. Det som blir sått föraktat uppstår i härlighet. Det som blir sått svagt uppstår fullt av kraft"* (1 Kor 15:42-43).

Så är vi framme vid vår epistel ur Uppenbarelseboken. Också där finns ett trösteord - nämligen detta: ***Det finns en himmel.*** Johannes – den gamle aposteln fick ju se in i himmelen – och det är en mäktig syn – full av bilder - precis som i en dröm – du vet. Kanske har vi svårt att finna någon mening i bilderna som formligen trängs i vår text. Vad handlar de om: floden med livets vatten, Guds och Lammets tron, staden, den stora gatan, livets träd som bär frukt tolv gånger om året och vars blad är läkedom för folken? Ja, hur skall vi kunna förstå något av den himmelska verkligheten, vi som ännu lever på, *"frö- och larvstadiet"*?

Himmelen är liksom en annan dimension – som inte är begränsad av tid och rum. Allt där är annorlunda. Det är vad bildspråket i vår epistel säger! Allt är annorlunda!

Självfallet skall vi inte ha barnsliga tankar om himmelen och ta det bokstavligt, det som står i vår epistel. Det kan ju faktiskt bli ett hinder för tron. Tänk istället, att himmelen talar om målet för vårt liv och meningen med att vi lever. När vi läser orden: *"De skall se Guds ansikte"*, då betyder det att vi nått vår bestämmelse – eller enklare uttryckt: Vi har kommit hem! Vi är framme! Ändå, behöver vi inte stöta oss på bildspråket. Det är ju ändå fantastiskt. För mig personligen, är det ingen motsättning, att med barnslig förtjusning sjunga *"Jag har hört om en stad ovan molnen"* och ändå förstå, att den himmelska verkligheten egentligen inte låter sig fångas i bilder och ord! Den måste erfaras!

Så är det alltså en stor tröst som ryms i orden: Det finns en himmel – d.v.s en verklighet större än den vi kan se med kroppens ögon - det är att vi inte är skapade för att dö – vi är skapade av Gud och återlösta i Jesu blod – för att vi skall leva i evig gemenskap med Gud – som hans älskade och förlåtna barn. Det är faktiskt därför vi finns. Vi är skapade till Gud och vårt hjärta är oroligt tills det finner ro i honom!

Som vi sagt: Det kan vara svårt att greppa himmelen, att tala om den annat än i bilder och liknelser – likväl är inte himmelen mindre verklig för det. Vad himmel är, vad det eviga livet innebär, vad det är att se Guds ansikte, det kan vi erfara, när vi kommer till tro på Jesus och lever vårt liv med honom. Himlen är där han är. Precis som han har sagt: *"Där jag är där skall också min tjänare vara"*.

Då är vi framme vid evangeliet. Också där finns ett trösteord och det säger: **Det finns en Frälsare** – som har gjort allt för att du skall kunna leva som Guds barn – älskad – förlåten och innerlig och oförstörbar gemenskap med honom. Det är hans varma och trosvissa röst når oss i de underbara orden: *"Låt er inte skrämmas!"* Jesus vill inte att vi skall vara rädda när vi tänker på döden och evigheten. Han vill att vi skall vara trosvissa, fulla av tillförsikt, hoppfulla och glada. Han är ju vår Frälsare. Och det betyder att han en gång för alla gått i närkamp med döden på sitt kors och segrat över den. Han har, som det står i vår bibel *"gjort dödens makt om intet och fört liv och oförgänglighet fram i ljuset"*.

En kristen – eller annorlunda uttryckt – en Jesu vän – det står ju så i inledningen till evangeliet: *"Jag säger till er som är mina vänner"* – en Jesu vän är ingen rädd och förskrämd stackare. Visst fruktar vi inget mer än att leva så, att vi går evigt förlorade för Gud – det är väl självklart – men vi kan vara frimodiga! Vi har ju Jesus – han som kan rädda oss undan död och förgängelse – till evigt liv och himmelsk glädje.

Denna allhelgonakväll – är nära dig som sörjer och är ledsen! Du som är skapad av Gud, övermåttan underbart – du som är än underbare återlöst av Jesus – när han dog för dig på sitt kors – du har ett oändligt värde i hans ögon. Om inte ens en sparv som faller till marken – är glömd av Gud – hur skulle han kunna glömma dig som är skapad till hans avbild och menad att leva som hans i både tid och evighet? I Jesus är Gud dig nära. Och ikväll säger han till dig: ”Var inte rädd!”. Och när du går hem ifrån kyrkan ikväll och ser hur ljusen lyser på gravarna här ute på kyrkogården – alla dessa flämtande små ljuslågor – ser du inte då: Det är inte hopplöst – det är inte tröstlöst? Det finns en uppståndelse! Det finns en himmel! Det finns en Frälsare och han har sagt: *"Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus"* (Joh. 8:12). Amen.

Psalmer: 324 v 1-4, 325, 308, 300